

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2018.01.04>

Małgorzata NOWAK

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski w Katowicach

e-mail: gospalka@gmail.com

Porozumienia ograniczające konkurencję w polskim prawie konkurencji

Streszczenie

Prawo konkurencji stanowi jedną z najważniejszych dziedzin polskiego prawa. Konkurencja polega na rywalizowaniu między sobą przedsiębiorców na rynku, jednak powinno się to odbywać w taki sposób, aby nie naruszać zasady wolności gospodarczej oraz uczciwej konkurencji. Naruszeniem powyższych zasad jest między innymi zawieranie porozumień ograniczających konkurencję. Porozumienia te regulowane są przede wszystkim przez ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów, która wskazuje rodzaje i sposoby zawierania porozumień, a także sankcje, jakie grożą za zawieranie zakazanych porozumień.

Słowa kluczowe: porozumienia, porozumienia ograniczające konkurencję, prawo konkurencji, ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wprowadzenie

Prawo konkurencji stanowi jedną z najważniejszych dziedzin polskiego prawa. Konkurencja polega na rywalizowaniu między sobą przedsiębiorców na rynku, jednak powinno się to odbywać w taki sposób, aby nie naruszać zasady wolności gospodarczej oraz uczciwej konkurencji. Naruszeniem powyższych zasad jest między innymi zawieranie porozumień ograniczających konkurencję.

Pojęcie wolności jest stanem naturalnym, a jej wyłączenie lub ograniczenie stanowi odstępstwo od reguły. W dziedzinie działalności gospodarczej najważniejsze znaczenie ma wolność gospodarcza. Postrzegana jest ona jako jedna z wolności publicznych i jedna z ogólnych zasad prawa¹. Wolność gospodarcza

¹ C. Kosikowski, *Wolność gospodarcza w prawie polskim*, Warszawa 1995, s. 23.

obejmuje zarówno swobodę tworzenia przedsiębiorstwa i wyboru miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, jak i również swobodę wyboru przedmiotu i zakresu prowadzonej działalności gospodarczej. Jednym z założeń wolności działalności gospodarczej jest to, że każdy musi mieć prawo do wystąpienia na rynku jako oferent lub klient, a więc w roli nowego konkurenta. Rynek musi być otwarty dla potencjalnego sprzedawcy czy kupującego. Musi istnieć możliwość zmieniania cen i towarów przez uczestnika rynku w każdym czasie i według własnego uznania. W takiej sytuacji klient będzie mógł wybierać pomiędzy zbliżonymi wyrobami o różnych cenach.

Będąca logiczną konsekwencją zasady równości i wolności gospodarczej – zasada konkurencji, jest wolnością, która wynika z przepisów prawa. Działalność konkurencyjna nie jest swobodna, ponieważ tylko w ramach dozwolonego postępowania swoboda konkurencji jest wprowadzana przez porządek prawny. Wolność konkurencji musi być ustawowo uregulowana, jeżeli konkurencja nie ma być tylko bodźcem do wzrostu świadczeń, ale regulatorem stosunków gospodarczych pomiędzy oferentami i klientami na rynku².

1. Regulacja prawna porozumień ograniczających konkurencję

Do ochrony konkurencji i konsumentów nawiązuje art. 76 Konstytucji RP³, który stanowi, że władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich życiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa. Ochrona prawna konkurencji ma zapewnić przedsiębiorcom funkcjonowanie zgodnie ze wspomnianą powyżej wolnością gospodarczą oraz zapobiegać niekorzystnym zjawiskom, które polegają na uzyskiwaniu przez niektórych przedsiębiorców pozycji w gospodarce, która zagraża lub może zagrazić interesom pozostałych przedsiębiorców⁴.

Ochronie konkurencji w Polsce służy także ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów⁵. Określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji, a także zasady ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Zawiera ona także zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jak również antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli prak-

² A. Dereń, *Prawo gospodarcze. Wybrane zagadnienia*, Nysa 2005, s. 179–180

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997, nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

⁴ S. Hoc, *Prawo administracyjne gospodarcze, Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2013, s. 232

⁵ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007, nr 50, poz. 331, z późn. zm.).

tyki te lub koncentracje wywołują lub mogą wywołać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁶.

Należy także wspomnieć o ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁷, która reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej, w szczególności produkcji przemysłowej i rolniej, budownictwie, handlu i usługach, w interesie publicznym, przedsiębiorców oraz klientów.

2. Porozumienia ograniczające konkurencję

Porozumienie, w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dotyczy umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami, związkami przedsiębiorców oraz pomiędzy przedsiębiorcami i ich związkami, lub niektóre postanowienia tych umów. Porozumieniem są uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki, a także uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych⁸. Pojęcie porozumienia zawarte w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów jest bardzo szerokie, ponieważ obejmuje wszelkie możliwe sposoby zawarcia porozumienia. Nie ma tutaj znaczenia długość trwania oraz ilość stron, które zawierają porozumienie. Nie jest również istotny stopień jego realizacji oraz jego warunkowy charakter⁹.

Przez porozumienia ograniczające konkurencję rozumie się czynności prawne i faktyczne, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie konkurencji na rynku właściwym. Takie porozumienia dotyczą działań co najmniej dwóch przedsiębiorców, których łączy wspólny zamiar bezpośredniego wyeliminowania innych podmiotów, tj. wykluczenia ich z rynku lub co najmniej zamiar pośredni polegający na tym, że dopuszczając możliwość wywołania takiego skutku w wyniku podjęcia określonych działań, godzą się, aby taki rezultat nastąpił¹⁰.

Zakazane jest zawieranie i realizacja porozumień, których treścią jest:

- ustalanie, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;

⁶ K. Różewicz-Ladoń, *Postępowanie przez Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję*, Warszawa 2011, s. 19.

⁷ Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. 1993, nr 47, poz. 211 z późn. zm.).

⁸ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007, nr 50, poz. 331, z późn. zm.).

⁹ A. Doering, *Porozumienia ograniczające konkurencję na rynkach lokalnych*, UOKiK delegatura w Katowicach 2010, s. 8

¹⁰ A. Dereń, op. cit., s. 182–183.

- ograniczanie lub kontrolowanie produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
- podział rynków zbytu lub zakupu;
- stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- uzależnienie zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego, ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- ograniczenie dostępu do rynku lub eliminowanie z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- uzgadnianie przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu warunków składanych ofert, w szczególności dotyczących zakresu prac lub ceny¹¹.

Zakazy te nie są stosowane do porozumień, które są zawierane pomiędzy konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5% oraz do porozumień zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami, którzy nie są konkurentami, jeśli udział w rynku posiadany przez któregośkolwiek z nich w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10%.

Powyższych zakazów nie stosuje się do porozumień, które jednocześnie:

- przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;
- zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumień korzyści;
- nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów¹².

Należy zwrócić jednak uwagę, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje wprost pojęcia porozumień ograniczających konkurencję. Jak już wspomniano, przyjmuje się, że porozumieniami ograniczającymi konkurencję są porozumienia między przedsiębiorcami w formie umów, uzgodnień czy uchwał, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Miejsce zawarcia takich porozumień nie jest istotne. Ważne natomiast jest, aby skutek tych porozumień wystąpił na terytorium Polski¹³.

Do uznania porozumienia za ograniczające konkurencję konieczne jest, aby celem lub skutkiem działań przedsiębiorców było naruszenie konkurencji. Występują trzy możliwości:

¹¹ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007, nr 50, poz. 331, z późn. zm.).

¹² S. Hoc, *Prawo administracyjne...*, s. 233.

¹³ A. Powałowski, S. Koroluk, L. Mering, *Prawo ochrony konkurencji*, Warszawa 2004, s. 42.

- gdy strony porozumienia stawiają sobie za cel ograniczenie konkurencji i nie ma znaczenia, czy cel ten został osiągnięty, wystarczy, aby zgodnym zamiarem przedsiębiorców była rezygnacja ze swej suwerenności decyzyjnej lub jej części;
- gdy przedsiębiorcy nie mają zamiaru doprowadzić do naruszenia konkurencji, jednak jest ono skutkiem ich skoordynowanych działań, skutek ten może być zarówno rzeczywisty, jak i prawdopodobny, który może wystąpić w niedalekiej przyszłości;
- gdy przedsiębiorcy działają z zamiarem wyłączenia konkurencji między nimi i cel taki osiągnęli¹⁴.

Co za tym idzie, porozumienia ograniczające konkurencję można podzielić na świadome i nieświadome¹⁵.

Porozumienia ograniczające konkurencję mogą polegać na:

- ustalaniu poziomu cen (kartele cenowe);
- ustalaniu innych niż ceny warunków zakupu lub sprzedaży towarów (porozumienia kondycyjne);
- ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu (porozumienia kontygentowe);
- ograniczaniu lub kontrolowaniu postępu technicznego lub inwestycji;
- stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów;
- ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- uzgadnianiu warunków ofert w przetargu.

Powyższe wyliczenie nie stanowi katalogu zamkniętego. Jak wspomniano wcześniej, porozumieniem ograniczającym konkurencję jest każde porozumienie, którego celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Jeżeli organ ochrony konkurencji w odpowiednim postępowaniu nie stwierdzi, że doszło do zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję to takie porozumienie będzie funkcjonowało w obrocie gospodarczym, wywołując skutki prawne i faktyczne, negatywnie wpływając na konkurencję¹⁶.

3. Zasada uczciwej konkurencji

Opisując zagadnienie porozumień ograniczających konkurencję, nie sposób nie wspomnieć o jednej z najważniejszych zasad wolnego rynku, jaką jest zasada uczciwej konkurencji.

¹⁴ L. Zacharko, [w:] *Ochrona prawna obrotu gospodarczego*, red. S. Kalus, Warszawa 2011, s. 167.

¹⁵ L. Mering, [w:] *Prawo ochrony...*, s. 42.

¹⁶ M. Gajewski, J. Kiryło, S. Piątek i in., *Podstawy prawa w gospodarce*, Warszawa 2008, s. 142–143.

Istnienie konkurencji między przedsiębiorcami jest jedną z cech gospodarki rynkowej. Konkurencja powinna być jednak uczciwa, ponieważ czyny nieuczciwej konkurencji są przedmiotem ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Ustawa ta nie wyjaśnia, co oznacza pojęcie uczciwej konkurencji, nie wymienia też zasad, do których się odwołuje. Ustawodawca posłużył się określeniem: poszanowanie dobrych obyczajów¹⁷. Pojęcie to od dawna było używane w prawie kupieckim, a także w prawie polskim i orzecznictwie sądowym. Są to normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej. Do dobrych obyczajów odwołuje się również Kodeks cywilny¹⁸. Tak więc kwestię zdefiniowania pojęcia konkurencji pozostawiono doktrynie i orzecznictwu¹⁹.

Można przyjąć, że konkurencją jest dążenie wielu niezależnych przedsiębiorców, którzy występują na wspólnym rynku, do osiągnięcia takiego samego celu gospodarczego, w szczególności do osiągnięcia zysków poprzez prowadzenie interesów z dostawcami, odbiorcami i pracownikami²⁰. Jak już wspomniano konkurencja jest koniecznym i niezbędnym elementem gospodarki wolnorynkowej, jednak niekontrolowany wolny rynek może spowodować wzrost siły ekonomicznej części przedsiębiorców, a w dalszej konsekwencji wzmocnienie koncentracji produkcji i własności. Niektórzy przedsiębiorcy w wyniku takich działań mogą uzyskać pozycję umożliwiającą kontrolę na rynku towarów i usług.

Zapewnienie wszystkim przedsiębiorcom funkcjonowania zgodnie z wolnością gospodarczą oraz zapobieganie niekorzystnym zjawiskom polegającym na uzyskiwaniu przez niektórych przedsiębiorców takiej pozycji w gospodarce, która zagrozić może lub zagraża interesom innych przedsiębiorców jest celem ochrony prawnej konkurencji²¹.

4. Skutki zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję

Wynikający z art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakaz wskazuje, że zakazane są także porozumienia, których celem nie jest ograniczenie konkurencji, lecz które skutek taki wywołały lub mogą wywołać w niedalekiej przyszłości. Nie ma więc tutaj znaczenia brak występowania po stronie przedsiębiorców zamiaru ograniczenia konkurencji. Zamiar taki nie musi też wynikać z treści porozumienia, co oznacza, że przedsiębiorcy mogą naruszyć przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nieświadomie wskutek współpracy gospodarczej, która odbywa się na podstawie danego poro-

¹⁷ S. Hoc, *Prawo gospodarcze, Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2001, s. 96–97.

¹⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 1964, nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

¹⁹ S. Hoc, *Prawo administracyjne...*, s. 121.

²⁰ Idem, *Prawo gospodarcze...*, s. 96.

²¹ Idem, *Prawo administracyjne...*, s. 232.

zumienia. Nie stanowi jednak przesłanki legalizującej okoliczność, iż naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nastąpiło w sposób niezamierzony przez przedsiębiorców, którzy nie mieli intencji wywołania skutków antykonkurencyjnych. Jednak powyższa okoliczność zasługuje na uwagę podczas podejmowania decyzji w zakresie nakładania kar pieniężnych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów²².

Skutkiem porozumienia jest wpływ na relacje pomiędzy uczestnikami porozumienia oraz wpływ na osoby trzecie, które są spoza porozumienia. Do ostatniej grupy należy zaliczyć także konsumentów. Punktem odniesienia oceny skutków porozumienia jest konkurencja, która istniałaby na rynku przy braku obecności danego porozumienia²³. Aby można było uznać, że dane porozumienie wywiera skutki antykonkurencyjne musi istnieć wysokie prawdopodobieństwo, że porozumienie to może wpłynąć negatywnie na takie parametry konkurencyjności jak: ceny, wielkość produkcji, innowacyjność czy wybór towarów²⁴.

5. Postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję

Postępowania prowadzone przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwanym dalej Prezesem Urzędu, zarówno z urzędu czy z zawiadomień, mają na celu przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję na rynku. Konkurencja stanowi naturalne współzawodnictwo pomiędzy podmiotami, które produkują podobne produkty czy świadczą podobne usługi. Przedsiębiorcy ci rywalizują między sobą w walce o kontrahentów i konsumentów na polu cen, jakości, szybkości, reklamy poprzez działania zgodne z prawem. Jakikolwiek zakłócenie tej rywalizacji na korzyść porozumienia, nadużycia pozycji dominującej stanowi przedmiot rozstrzygania Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Prezes Urzędu podejmuje działania przewidziane przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w postaci wszczęcia postępowania antymonopolowego w momencie, gdy interesy przedsiębiorców są naruszane lub istnieje prawdopodobieństwo naruszenia interesów publicznych²⁵.

Podsumowanie

Konkurencja pomiędzy przedsiębiorcami jest stanem nie tylko pożądanym, ale również koniecznym. Przedsiębiorcy w warunkach stałej rywalizacji tworzą nowe produkty, rozwijają technologie oraz udoskonalają wypracowane standardy.

²² K. Kohutek, M. Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 255–256.

²³ A. Jurkowska, *Porozumienia kooperacyjne w świetle wspólnotowego i polskiego prawa ochrony konkurencji*, Warszawa 2005, s. 92.

²⁴ A. Bolecki, S. Drozd, S. Famirska i in., *Prawo konkurencji*, Warszawa 2011, s. 117.

²⁵ B. Pęczalska, *Ochrona konkurencji*, Warszawa 2007, s. 1–2.

W momencie, gdy podaż określonych dóbr na rynku znacznie przewyższa zapotrzebowanie, walka o potencjalnego nabywcę może osiągnąć trudne do przewidzenia rozmiary. Przedsiębiorcy, którzy konkurują między sobą mogą dopuszczać się zakazanych praktyk, próbując wyeliminować w ten sposób konkurenta lub osłabić jego pozycję. Mogą oni zawierać porozumienia, które wyłączają lub ograniczają funkcjonowanie praw rynku. Porozumienia ograniczające konkurencję powodują szkody zarówno po stronie konkurentów, jak i po stronie kontrahentów.

Zakaz porozumień ograniczających konkurencję uregulowany jest w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ten służy ochronie konkurencji i stwarzaniu warunków jej rozwoju. Naruszenie wskazanego zakazu skutkuje nieważnością z mocy prawa danego porozumienia w całości lub w części. Przy ocenie danego porozumienia z punktu widzenia jego zgodności z przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów decydujące znaczenie będzie mieć wykazanie istnienia antykonkurencyjnego celu lub skutku danego porozumienia.

Konkurencja, jak i ograniczanie konkurencji należą do świata realnej gospodarki. Przedsiębiorcy dążą w niej do maksymalizacji swoich dochodów oraz do zdobycia lub utrzymania władzy rynkowej. Ochrona konkurencji przed jej ograniczeniem jest elementem tego świata regulacji, w którym władze publiczne w interesie utrzymania lub rozwoju konkurencji wydają akty normatywne oraz podejmują decyzje w postaci nakazów, zakazów, a także stosują różnego rodzaju sankcje.

Reasumując, należy stwierdzić, iż wprowadzenie regulacji dotyczącej zakazu porozumień ograniczających konkurencję do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest istotną sprawą z punktu widzenia konsumentów, jak i konkurentów. Katalog zakazanych porozumień wymieniony w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wydaje się być wystarczający. Istotne jest jednak to, iż nie jest to katalog zamknięty, co oznacza, że nie tylko porozumienia wymienione w tym katalogu są uznawane za ograniczające konkurencję. Niedozwolone są także te porozumienia, które w inny sposób dążą do ograniczenia konkurencji na rynku.

Bibliografia

Literatura

- Blicharz R., Grzesiok-Horosz A., Habdas M., Kalus S., Martysz Cz., Matan A., Panek G., Pinior P., Pokora A., Wilk L., Zacharko L., *Ochrona prawna obrotu gospodarczego*, red. S. Kalus, LexisNexis, Warszawa 2011.
- Bolecki A., Drozd S., Famirska S., Kozak M., Kulesza M., Madała A., Wardyński T., *Prawo konkurencji*, LexisNexis, Warszawa 2011.

- Dereń A., *Prawo gospodarcze. Wybrane zagadnienia*, Oficyna Wydawnicza PWSZ, Nysa 2005.
- Doering A., *Porozumienia ograniczające konkurencję na rynkach lokalnych*, UOKiK delegatura w Katowicach 2010.
- Gajewski M., Kiryło J., Piątek S., Postuła I., *Podstawy prawa w gospodarce*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008.
- Hoc S., *Prawo administracyjne gospodarcze, Wybrane zagadnienia*, Uczelnia Łazarskiego, Warszawa 2013.
- Hoc S., *Prawo gospodarcze, Wybrane zagadnienia*, WSHiP, Warszawa 2001.
- Jurkowska A., *Porozumienia kooperacyjne w świetle wspólnotowego i polskiego prawa ochrony konkurencji*, Wydawnictwo Prawo i Praktyka Gospodarcza, Warszawa 2005.
- Kohutek K., Sieradzka M., *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wydawnictwo Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2008.
- Kosikowski C., *Wolność gospodarcza w prawie polskim*, PWE, Warszawa 1995.
- Pęczalska B., *Ochrona konkurencji*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2007.
- Powałowski A., Koroluk S., Mering L., *Prawo ochrony konkurencji*, Wydawnictwo Prawo i Praktyka Gospodarcza, Warszawa 2004.
- Różewicz-Ładoń K., *Postępowanie przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję*, Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2011.

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 1964, nr 16, poz. 93 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2007, nr 50, poz. 331, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. 1993 nr 47, poz. 211 z późn. zm.).

Restrictive agreements in Polish competition law

Summary

Competition law is one of the most important areas of Polish law. Competition consist of companies, that are competing among themselves on the market. However this should be done in the way that does not violate the principles of economic freedom and fair competition. A violation of the above rules is, among other things, the conclusion of agreements, that are limiting the competition. This agreements are regulated by the Act of competition and customer protection, which indicates the types and ways of concluding agreements, as well as the sanctions that are at risk of concluding prohibited agreements.

Keywords: agreements, restrictive agreements, competition law, The Anti-Trust and Consumer Protection Act.